Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 272. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 30-го ГРУДНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 30, 1979 No. 272. VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛАСЯ ДРУГА СЕСІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк (Президія Конференції). — Тут у суботу, 17-го листопада ц.р., відбулася Друга Сесія Конференції Українських Політичних Партій і Організацій (КУППО), на яку Комісія, в складі інж. Дмитра Кузика, мгра Ярослава Савки і Володимира Процика, запросила всі діючі існуючі партії і організації. У сесії взяли участь: мгр Я. Савка (УГОА), інж. Дм. Кузик (УНДО), Доментій Мельник (СЗСУ-СП), Олекса Калинник (СВУ), мгр Р. Ільницький і мгр О. Германюк (ОУНз), д-р М. Воскобійник, інж. Гудзовський, Василь Медвідь, С. Кулик і М. Чушкала (УРДП) і д-р Зенон Городиський, д-р В. Михайлів, д-р Б. Щебунчак та В. Процик (ОУН). Д-р Степан Ріпецький (УСП) повідомив, що через простуду не зможе прибути, але вітає сесію і буде підтримувати її постанови. На нараді були присутні також колишній голова УНРади Іван Кедрин-Рудницький та голова Ради Прихильників УНР, д-р Маруся Бек. Д-р Микола Шпитко, якого недавно вповадили в члени теперішнього уряду УНР, був в характері обсерватора.

У програмі сесії, яку короткою промовою відкрив голова Підготовчої Комісії інж. Дм. Кузик, були справи: Видання спільного звернення-протесту до вільного світу в справі русифікації, устійнення характеру й засягу підтримки для Закордонного Представництва Української Гельсінкської групи, очолюваного ген. Петром Григоренком, та участь українців, які є громадянами різних країн вільного світу, в політичному житті тих країн.

Над цими важливими справами відбулася дуже основна й ділова дискусія, в якій зайняли становище всі речники політичних партій і організацій. У вислідi рішено:

1) Видати спільне звернення-протест до всіх країн вільного світу в справі русифікації і національно-політичного гніту в Україні та в інших країнах СССР.

2) Звернутися до всього організованого українського громадянства, зокрема Світового Конгресу Вільних Українців, як найвищої репрезентації української діяспори, підтримати морально й матеріяльно закордонне представництво Української Гельсінкської групи, що його очолює ген. Петро Григоренко, в його важкій і відповідальній праці в справі національно-державних прав нашого народу.

3) Закликати окремою відозвою всіх українців-громадян всіх країн вільного світу, зокрема широкі кола молодшої генерації, брати участь в політичному житті країн свого поселення і в той спосіб знаходити шляхи впливу на кола урядових чинників для допомоги національно-політичним аспіраціям нашого народу.

Для остаточного оформлення відповідної документації згаданих справ вибрано окрему Комісію в складі: д-р М. Воскобійник, д-р З. Городиський і мгр Р. Ільницький. Ця Комісія в остаточній редакції звернень буде руководитися проєктами і напрямними, поданими на сесії її учасниками.

Наради Конференції відбулися в дуже діловій атмосфері. Кожний з учасників мав можність грунтовно висловити свою думку і становище. Ці думки у своїму вислідi принесли спільні і узгіднені рішення Конференції. Конференцією керувала президія на чолі із д-ром Б. Шебунчаком як головою і Волод. Проциком як секретарем. Ця президія, згідно з постановою сесії, підготовить і скличе чергову сесію, коли для цього зайде потреба, або коли буде вимога членів Конференції.

„ЦЯ КРАЇНА НІКОЛИ НЕ ПІДДАСТЬСЯ ШАНТАЖЕВІ", — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР, ПЕРЕСТЕРІГАЮЧИ ІРАН ВІДНОСНО БЕЗПЕКИ АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАКЛАДНИКІВ

Вашінгтон/Тегран. — Виступаючи минулої середи, 28-го листопада, на пресовій конференції, яку передавано по радіо і на телебаченні, президент Джіммі Картер у своїй вступній заяві і відповідаючи на запити кореспондентів ще раз перестеріг іранські власті, що уряд ЗСА вважає їх вповні відповідальними за безпеку 49-ох американських закладників в амбасаді в Теграні і підкреслив, що Америка „ніколи не піддасться шантажеві". Цими словами Президент відкинув вимоги іранського мусулманського лідера Аятолли Хомейні та іранських студентів, які 4-го листопада ц. р. захопили амбасаду ЗСА, намагаючись в такий спосіб запевнити видачу колишнього шаха Мохаммеда Рiзи Паглеві, який перебуває в нюйоркському шпиталі на лікуванні.

Пресова конференція була вповні пов'язана з американсько-іранським конфліктом, точніше з питанням закладників в амбасаді в Теграні. Президент Картер підкреслював, що ЗСА бажають добитися звільнення закладників мирним шляхом, але теж недвозначно перестеріг іранський уряд, що можуть наступити „серйозні наслідки", якщо щонебудь станеться навіть одному із закладників. Як відомо, іранські студенти та Аятолла Хомейні погрожують, що закладники загинуть, якщо ЗСА застосують збройні заходи, щоб їх звільнити. Під час пресконференції президент Картер відмовився входити в подробиці відносно тих заходів, але натякнув, що в крайньому випадку мілітарна сила може бути застосована.

Підкреслюючи, що схоплення американських дипломатів іранцями противорічить всім законам дипломатії, як рівнож принципам всіх віровизнань, Президент, вказав, що уряди всіх країн світу, включно з мусулманськими, засудили це схоплення.

Як вказують коментатори, виступ Президента відбувся в дуже загостреній міжнародній атмосфері, але президент Картер показався рішучим провідником, який вирішив зробити все можливе, щоб звільнити американських дипломатів.

Президент Джіммі Картер

Він натаврував іранських студентів за знущання над закладниками, яких „держать у нелюдських і понижуючих умовинах".

Відповідаючи на запитання, президент Картер заявив, що його рішення дозволити шахові Паглеві прибути до ЗСА на лікування було правильне, бо мотиви були виключно гуманітарні, а саме рятувати життя людини, а це вповні сумісне з принципами цієї країни.

Президент Картер не передбачає,щоб в інших країнах трапилися подібні випадки як в Ірані, але повідомив, що пороблено потрібні заходи, щоб запевнити безпеку амбасад ЗСА та американських дипломатів.

Зразу після пресконференції, велика кількість законодавців з обидвох партій, включно з кількома можливими конкурентами Джіммі Картера на пост президента ЗСА, заявили, що вповні підтримують становище уряду ЗСА відносно Ірану.

Того самого дня Аятолла Хомейні звільнив з посту тимчасового міністра закордонних справ Абольгасана Бані-Садра, бо він висловив готовість прибути до Ню Йорку на засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй, яка в цю суботу розглядатиме американсько-іранський конфлікт, а Хомейні вважає, що Рада Безпеки не має права обговорювати цієї справи. Новим міністром закордонних справ став Садег Готбзадех, дотеперішній директор іранської телевізійної сітки, погляди якого більш зближені до становища Хомейні. Готбзадех у середу заявив, що ще не знає, чи візьме участь в нарадах Ради Безпеки.

НАСЕЛЕННЯ ТУРЕЧЧИНИ ХОЛОДНО ЗУСТРІНУЛО ПРИЇЗД ПАПИ

Анкара, Туреччина. — У середу, 28-го листопада ц. р., Папа Іван Павло II прибув до Туреччини, мусулманської країни, щоб там стрінутись із Вселенським Патріярхом Дімітріосом I в справі можливого об'єднання Католицької і Православної Церков та відбути розмови з турецькими урядовими чинниками.

У заяві перед відлетом з Риму, як теж і під час подорожі у розмовах з журналістами, Папа висловився за посилення екуменічних зусиль між названими Церквами і за об'єднання усіх християн. У нікого не було сумніву, що це чи не єдина мета поїздки Папи до Туреччини. Папа дав також до зрозуміння, що він правдоподібно не зможе використати своєї зустрічі з турецькими офіційними чинниками для того, щоб вплинути на полагодження конфлікту між З'єднаними Стейтами Америки і Іраном у зв'язку із захопленням американської амбасади в Теграні і задержання там закладників.

Папа Іван Павло II перебуватиме в Туреччині три дні, в країні, населення якої на 99 відсотків є мусулманського віроісповідання, а тільки приблизно 250,000 належить до Грецької Православної Церкви. Кульмінаційною точкою візити Папи буде його зустріч з Патріярхом Дімітріосом I і їхня спільна участь у Торжественній Богослужбі у пошану св. Андрія, брата апостола Петра і патрона Східньої Церкви. Перед відлетом до Риму Папа і Патріярх Дімітріос проголосять 60-членну теологічну комісію, яка продовжуватиме розглядати можливости над проблемою поєднання Католицької і Православних Церков.

Як тільки літак з Папою Іваном Павлом II приземлився в Анкарі, — інформують західні кореспонденти, — усім було ясно, що візита Святішого Отця у цій країні буде відмінною від його тріюмфальних візит до Мехіко, Польщі, Ірляндії і З'єднаних Стейтів Америки. На летовищі Папу очікували тільки президент Туреччини Фагрі Корутурк з делегацією, біля 200 кореспондентів і підсилені відділи війська та поліції. Летовище було закрите три години перед приїздом Папи. Далеко від летовища відбувались протипапські демонстрації молоді, але Папа про них не знав. На літаку журналісти запитали Папу чому він саме тепер вибрався в подорож до мусулманської країни, коли панує таке велике напруження в Ірані й інших мусулманських країнах. Папа відповів, що саме тепер потрібно посилити екуменічну справу, „Любов є сильнішою від небезпек", — підкреслив в одному місці Святіший Отець.

Папа Іван Павло II

Після розмов з турецькими офіційними чинниками, Папа взяв участь у прийнятті, на якому були також представники закордонних держав, в тому числі представники ЗСА та Ірану. Досі не було жадних виступів Папи чи оглядин міста у відкритому автомобілі, і зустрічей з населенням, як це практикувалось в ЗСА чи інших країнах.

МОСКВА ПЕРЕСТЕРІГАЄ ЗАКОРДОННИХ ЖУРНАЛІСТІВ ВІДНОСНО ОЛІМПІЯДИ

Москва. — Ассошіейтед Пресс інформує, що тут в понеділок, 26-го листопада ц. р., виступивши перед закордонними кореспондентами, Сергей Г. Ляпін, екзекутивний директор совєтських радіових і телевізійних передач, приобіцяв повну допомогу і підтримку кореспондентам радіових і телевізійних закордонних станцій, які покриватимуть звідомлення про перебіг Московської Олімпіяди. Він, однак, вимагав, що вони концентруватимуться тільки на звідомленнях з перебігу Олімпійських Ігрищ, підкреслюючи, що вони матимуть тільки час на новинки про „спорт, а не про політику".

Сергей Ляпін також „передсказав", що мешканці Москви радо погодяться на інтерв'ю із закордонними кореспондентами, але тільки тоді, якщо вони у своїх розмовах порушуватимуть виключно справи самої Олімпіяди, проте, — твердив він, — вони не бажатимуть говорити з журналістами про „Китай чи Іран". „Ці журналісти (які шукатимуть за політичним інтерв'ю) можуть натрапити на неприємні несподіванки", — сказав Ляпін, додаючи, що „наші люди мають добру освіту і вони знають не тільки, що відповісти на цього роду питання, але й водночасно, коли їм треба замовчати".

Приобіцявши повну співпрацю закордонним працівникам радіо і телебачення, С. Ляпін при цьому рівночасно зазначив, що в їхній країні немає чого побоюватись будь-яких штрайків з боку технічних працівників совєтської телевізійної передачі. Водночас С. Ляпін закликав закордонних кореспондентів трактувати совєтських працівників з пошаною.

Припускають, що приблизно 4,000 кореспондентів радіо і телевізійних передач покриватимуть перебіг Олімпійських Ігрищ в Москві, за якими стежитиме біля 2.5 більйона глядачів.

У Парижі українці знищили три совєтські автомобілі — інформує Ройтерс

Париж, Франція. — Згідно з повідомленням пресового агентства Ройтерс, у вівторок, 27-го листопада, невідома „група українських націоналістів" у Парижі знищила вогневими бомбами три совєтські автомобілі.

У повідомленні, що його приміщено щоденник „Ню Йорк Таймс", у середу, 28-го листопада, сказано, що бомби знищили два пасажирські автомобілі біля домів службовців совєтської амбасади і один малий автобус біля совєтської торговельної місії у Парижі.

Згідно з твердженням французької поліції, невідома особа телефонним шляхом повідомила, що „напад переведено в ім'я українського націоналістичного руху". Агентство твердить, що минулого року ця група перевела подібну акцію в Парижі.

Мільйони американців терпіли в часі „Дня Подяки" — твердить ТАСС

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС, інформуючи громадян у Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах про святкування американцями Дня Подяки, який, як відомо, припадав у цьому році на день 22-го листопада, заговорило про „клопоти" американських громадян, які, мовляв, були дуже далекі від святочного настрою в цьому році з огляду на безробіття, інфляцію, несправедливість тощо.

У звідомленні з Ню Йорку кореспондент ТАСС-у цитує американську статистику про бідний прошарок населення і каже, що цю верству американських громадян навістила чергова інфляція і тому ці люди не мають, мовляв, причини бути вдячними долі чи Вашінгтонові у цей День Подяки.

„Не має причини до святкування теж серед шістьох мільйонів американців, які тепер становлять армію безробітних" — закінчує свою інформацію ТАСС, не згадуючи, очевидно, про нужду і жорстокі несправедливості в СССР і сателітних країнах.

Прикладна акція Відділу УККА в Елізабеті

Ню Йорк, Н.Й. (УККА). — Як за минулих років, так і цього року, Відділ УККА в Елізабеті, Н.Дж., перевів збірку на Український Народний Фонд під час цьогорічного відзначування Листопадового Чину, яка принесла понад 1,000 долярів.

Цю збірку переведено під час самої програми, помимо того, що ця українська громада складає регулярно свої пожертви на Український Народний Фонд.

Головою Відділу УККА від кількох літ є енергійний інж. Мирон Пінковський, який, при помочі своїх співробітників у Відділі УККА, дбає про солідне переведення збірок на потреби УККА при кожній нагоді.

У НЮ ДЖЕРЗІ ВІДБУВСЯ УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ РОКУ ДИТИНИ

На тлі хору школи св. Івана Хрестителя в Нюварку, чвірка дітей деклямує вірш Іванни Савицької написаний спеціяльно на Фестиваль Року Дитини в Ню Джерзі. (Зліва): Адам Гапій, Дарія Юрчук, Марта Івасечко і Христина Ракбравн.

Нюарк, Н. Дж. (Дора Рак). — Привітом українським дітям „в неволі і на волі" розпочали діти стейту Ню Джерзі програму фестивалю, що відбувся з нагоди Року дитини в дні 18-го листопада, 1979, в залях Ратгерського університету в Нюарку. На тлі великого хору школи св. Івана Хрестителя в Нюарку чвірка школярів: Адам Гапій, Дарія Юрчук, Марта Івасечко і Христина Ракбравн — віддеклямували вірш „Привіт українським дітям", що його спеціяльно на це свято написала Іванна Савицька.

Д-р Стефанія Гук, голова української стейтової комі-

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУЛИСЯ ЗМІНИ НА КРЕМЛІВСЬКОМУ „ОЛІМПІ"

Москва. — Пресові агентства і кореспонденти інформують, що на засіданні Центрального Комітету Комуністичної партії СССР пороблено цілий ряд змін і пересунень осіб на становищах, як теж затверджено бюджет і економічний плян на 1979-80 роки та полагоджено інші справи. Однак бюджет і плян має ще затвердити Верховна Рада СССР, яка розпочала свої наради в середу, 28-го листопада. Як відомо, Верховна Рада завжди „одноголосно" схвалює всі рішення Центрального Комітету чи Політбюра.

В інформації з Москви говориться, що Ніколая А. Тіхонова, дотеперішнього першого заступника голови Ради Міністрів СССР (прем'єра) підвищено з неголосуючого члена Політбюра до голосуючого, тобто повноправного, скріплюючи тим самим його позицію в Компартії. Ходять спекулятивні міркування, що це сталося у зв'язку з хворобою теперішнього прем'єр-міністра Алексія Косигіна, який вже майже два місяці не виконує своїх функцій і перебуває на лікуванні в неозначеній місцевості. Поширюються чутки, що Косигін мав другий серцевий удар.

Також ввійшов до Політбюра, але як кандидат, отже неголосуючий член Михаіл С. Горбачов, якому минуло 48 років життя і він буде наймолодшим членом цього керівного органу Совєтського Союзу. Політбюро вирішує усі справи, заки їх розглядають Центральний Комітет Компартії, Рада Міністрів і Верховна Рада, тобто „парлямент", який, як згадано нічого не відкидає, а тільки потверджує уже вирішені у Політбюрі і ЦК КПСС справи. Горбачов, спеціяліст в ділянці сільського господарства, перенесений минулого року до Москви із Ставрополя.

Політичні спостерігачі кажуть, що не зважаючи на 74-ий рік життя Ніколая Тіхонова, він має добрі вигляди зайняти становище Косигіна у випадку смерти останнього чи його неспроможности виконувати дотеперішні функції. Тіхонов є довголітнім близьким приятелем Леоніда Брежнєва, який сконцентрував у своїх

(Закінчення на стор. 3)

Турецький уряд посилив охорону Папи під час його відвідин

Анкара, Туреччина. — Речники турецького уряду заявили у вівторок, 27-го листопада, що з огляду на заворушення в світі, а зокрема в мусулманських країнах, турецька поліція значно посилить охорону Папи Івана Павла II під час його відвідин в Туреччині, яка розпочалася, як відомо, в середу, 28-го листопада, і триватиме три дні. Як було раніше заплановано, Папа відвідає у Стамбулі Вселенського Патріярха Дімітріоса I, духовного провідника Православних Церков, з метою пожвавити процес об'єднання Католицької і Православних Церков. Розкол між ними наступив в часі так званої „великої схизми" у 1054 році. Крім того, Папа має намір зустрінутись з президентом Туреччини Фагрі Курутурком, прем'єр-міністром Сулейманом Деміролем й іншими визначними турецькими політичними діячами.

У зв'язку з приїздом Папи військові відділи і поліція одержали наказ бути в гострому поготівлі. Також відкликано відпустки військовиків і поліцаїв. Однією з причин такого поготівля була погроза вбити Папу Івана Павла II одним турецьким кримінальником, який недавно втік з військової в'язниці і за ним тепер розшукує поліція. У листі до турецької газети, редактора якої вбив в лютому ц.р., саме цей кримінальник, на ім'я якому Алі Агка, Агка називає голову Католицької Церкви „дамаскованим лідером хрестоносців" і перестерігає, що якщо візита Папи не буде відкликана, то він застрелить Святішого Отця у „відплату" за недавній напад на головну мечеть мусулман у Мецці, Савдійська Арабія. Хоча напад перевели фанатики-араби, то Аятолла Хомейні, іранський лідер, фальшиво твердив, що це робота американців та ізраїльтан і йому повірило багато мусулманів.

Турецьке населення не виявляло великого зацікавлення відвідинами Папи, а деякі коментатори в пресі звертали увагу, що приїзд відбувається в дуже небезпечному часі зросту ісламського екстремізму, який може спричинитися до заколотів під час цієї візити.

Офіційні урядові чинники, натомість, раді з приїзду Папи, надіючись, що ці відвідини спричиняться до збільшення популярности Туреччини і допоможуть турецькому урядові у його міжнародних зв'язках. Речники уряду не виключають можливости спроби правих чи скрайньо-лівих екстремістів показати „свою силу", знаючи, що їхнє „геройське" діло буде широко розголошене, бо разом з Папою до Туреччини приїдуть також закордонні журналісти. Деякі газети скрайнього напрямку поставили навіть публічний запит: чому Папа, голова Католицької Церкви, приїжджає до країни, населення якої є на 99 відсотків мусулманської віри.

• УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА •

ВІДЗНАЧАТЬ РІЧНИЦІ С. ПЕТЛЮРИ, ОУН І ОДВУ

Детройт, Міч. — Відділи Організації Державного Відродження України (ОДВУ) і Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України (ОПВБУ) відзначать тут в неділю, 2-го грудня ц.р., о год. 3:30 по полудні в залі Українсько-Американського Осередку при Карпендер вулиці — 100-річчя уродин Головного Отамана Симона Петлюри, 50-річчя ОУН і 50-річчя ОДВУ.

ДОПОВІДЬ ВІРИ РІЧ

Ню Йорк, Н.Й. — У неділю, 2-го грудня ц.р., о год. 2-ій по полудні у Пластовому Домі при 144 2-га евеню відбудеться, заходами Наукового Товариства ім. Шевченка, доповідь Віри Річ, відомої перекладачки поезій Т. Шевченка, Івана Франка й Лесі Українки, на тему: „Перекладаючи українську поезію — деякі особисті ремінісценції".

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ У ВОТЕРВЛІТІ

Вотервліт, Н.Й. — Заходом Громадського Комітету Року Української Дитини при Окружному Комітеті Відділів УККА відбудеться в суботу, 1-го грудня в Українському Клюбі у Вотервліті День Української Дитини. У програмі: виступи дітей (деклямації, співи, музика), виставка ручних робіт дітей, костюмова забава дітей. Початок 2-га год. по пол. Для дітей до 16 років вільний вступ і буфет. Діти дістануть пам'ятківі нагороди. Запрошується всіх дітей округи.

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР 64-го ВІДДІЛУ СУА

Ню Йорк, Н.Й. — В кінці цього тижня, 1 і 2-го грудня ц.р., тут у Домівці СУА при 108 2-га евеню відбудеться Різдвяний базар 64-го Відділу СУА. Базар буде відкритий в суботу від год. 10-7 вечора; в неділю від 10-4 по полудні. Можна буде набути різні речі на Різдво. Під час базару проходитиме виграшка.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конечна реформа

Сенатор Роберт Бирд із Західньої Вірджінії, провідник Демократичної більшости в Сенаті, повідомив, що ця Палата Конгресу незабаром почне розглядати проєкт додатку до Конституції ЗСА, який зліквідував би Колеґію Електорів. У сенаті лідером руху в справі скасування Колеґії Електорів є демократичний сенатор Бирч Бай, який вже довгі роки вимагає, щоб президент і віцепрезидент країни були обрані безпосередньо виборцями під час загального голосування, а не посередньо, тобто Колеґією Електорів. Між іншим, президент Джіммі Картер теж заявив, що підтримує цю пропозицію.

Багато американських громадян навіть не були свідомі того, що хоча під час загальних президентських виборів у листопаді 1976-го року вони голосували чи то на демократа Джіммі Картера, чи на республіканця Джералда Форда, то щойно 13-го грудня того ж року Колеґія Електорів формально обрала Джіммі Картера на президента ЗСА. Згідно ж із Конституцією ЗСА, під час загальних виборів населення не голосує безпосередньо на президентського і віцепрезидентського кандидатів, а на список репрезентантів до Колеґії Електорів, в якій кожний стейт і Дистрикт Колюмбії має стільки представників, скільки має законодавців в обох Палатах Конгресу. Якщо в даному стейті один із кандидатів здобуде більшість голосів у загальному голосуванні, то тільки його „електори" входять до Колеґії Електорів, навіть якщо він у загальному голосуванні переміг свого противника в тому стейті тільки одним-двома голосами.

У 1970-му році Палата Репрезентантів була схвалила проєкт Додатку до Конституції в справі зліквідування Колеґії Електорів, але Сенат тоді відкинув цей законопроєкт. Тепер ця справа знову стала актуальною і цей Додаток підтримує багато видатних законодавців в обох Палатах Конгресу, а також, як згадано, президент Картер. Противляться Додаткові консервативні сенатори з обох головних партій.

Арґументи за скасування Колеґії Електорів різні. Поперше, в демократичній Америці президент і віцепрезидент таки повинні бути обрані безпосередніми голосами громадян, а не посередньо, через Колеґію Електорів.

Подруге, теперішня виборча система створює можливість, що кандидат може здобути більшість голосів у загальному голосуванні, але меншість у Колеґії Електорів і таким чином програти вибори. Таке вже трапилося тричі в історії ЗСА, а саме: в 1824, 1876 і 1888-му роках. Навіть в останніх президентських виборах у листопаді 1976-му року існувала реальна можливість, що Джіммі Картер здобуде більше голосів у загальному голосуванні, а Джералд Форд — більшість у Колеґії Електорів і таким чином виграє вибори. Аналітики тоді вказували і підкреслюють це й сьогодні, що якщо у двох більших стейтах 9,245 осіб були б віддали свої голоси на Форда, замість на Картера, то республіканський кандидат Форд, тепер був президентом ЗСА, бо здобув би більшість голосів у Колеґії Електорів, не зважаючи на те, що Джіммі Картер у загальному голосуванні здобув би 1,7 мільйона більше голосів, ніж Джералд Форд.

Критики дотеперішньої системи обрання президента і віцепрезидента за посередництвом Колеґії Електорів правильно твердять, що не можна допустити, щоб трапився четвертий випадок, що президентом країни стане особа, яка здобуде менше голосів у загальному голосуванні ніж його суперник. Тільки безпосереднє голосування громадян Америки на президентського і віцепрезидентського кандидатів запевнить, що голос кожного громадянина буде включений в остаточне підрахування, що голос кожного громадянина матиме однаковий вплив на вислід виборів та що в кожних виборах переможуть кандидати, які здобудуть підтримку більшости населення, отже, здобудуть довір'я більшої частини американського народу. Справедливість вимагає скасування небезпечної і фактично недемократичної Колеґії Електорів.

Згідно із запропонованим Додатком, якщо жаден кандидат не одержав би принаймні 40 відсотків голосів, бо поважна кількість виборців голосувала б на кандидатів менших партій, то тоді відбулися б додаткові вибори, але тільки між тими двома кандидатами, які в перших виборах здобули найбільше голосів. Ця постанова запевнила б, що президентом і віцепрезидентом ЗСА могли б бути тільки особи, які здобули б підтримку більшости населення. Отже, це ще один арґумент, що схвалення Додатку в справі ліквідації Колеґії Електорів — це конечна реформа.

БОРОТЬБА ЗА ЛЮДСЬКІ ПРАВА — ВСЕ Ж ТАКИ ПЕРВИННЕ ЗАВДАННЯ

(м.б.). — Наші люди і в Україні, і тут пишуть скарги до лідерів західнього світу й до ОН про порушення людських і національних прав у СССР. Останніми часами найбільший злочин поповнено там на композиторові Івасюкові. І нарід в Україні, і ми тут знаємо якою смертю згинув Івасюк. Та чи зворушено його долею західній світ, особливо коли нема безпосередніх доказів злочину?

А коли б навіть були такі докази, чи помогло б це нам? Плюнь нашому ворогові в очі, а він каже, що дощ паде. Але тоді не треба аж зливи, вистачить й капель, коли вони б'ють постійно, щоб нанести велику шкоду тій дряхлій будівлі, що збудована на пісковатих ленінсько-сталінських ідеях. Тому треба писати ці скарги, треба обвинувачувати де тільки можна. Але, з другого боку, не можна надавати тим скаргам надто великої ваги. Не можна теж переборщувати. Бо коли тих моментів забагато, світ привикає до них і вважає, що це щось звичайне.

Мусимо рахуватись з тим і не знеохочуватись головною причиною неуспішности наших заходів. Нею є неохота Заходу зачіпатись із „ведмедем" і дразнити його. До такого висновку дійшли за порадою Генрі Кіссінджера жиди. Вони принишкли і досягають позакулісовими переговорами більше, чим раніше протестаційними акціями. Та їхня ситуація краща, чим наша. Нам, на жаль, не залишається нічого іншого крім скарги, бо годі мовчати. Все ж ті скарги мусять бути відповідно оформлені, бо нема нічого гіршого, як жалі на ноту „кривда нам ся діє".

Нас разить байдужість Заходу до нашої долі. Стараємось зрозуміти опортунізм того Заходу, спричинений страхом перед східнім ведмедем. Але той Захід глухий на порушення людських прав не тільки, коли порушниками є сильні цього світу, як СССР, Захід не реаґує на знущання над людиною теж і в умовах, де можна б без ніякого риску припинити нелюдські герці всяких автократів, які спричинюють людські терпіння, яким теоретично мала б покласти край Декларація Прав про людські права. Маємо на думці події, які мають місце в колишніх колоніяльних, а тепер незалежних країнах Африки, тобто в тій Африці, в якій покладено край европейському імперіялістичному колоніялізму, а де нині свої родимі володарі поводяться з людиною гірше, чим найлютіші торгівці невільниками. В таких країнах, як Уґанда, Центральна Африка, Екваторіяльна Ґвінея, впливи СССР хоч існують, але не є аж такі сильні, щоб не можна припинити знущання над людиною.

Про герці Аміна в Уґанді цілий світ знав і ніхто не кивнув пальцем, аж президентові сусідньої Танзанії урвався терпець і його війська „викінчили" Аміна. Міжнародна спільнота дивилась байдуже на те, як Амін тортував невинних людей.

Недавно світова преса і телебачення були повні вісток про „імператора" Центральної Африки Бокассу, який удавав Наполеона, сидів на золотому троні і видав на свою коронацію половину річного національного прибутку, коли населення вимирало з голоду, а хто наважився критикувати Бокассу, той зникав назавжди у тюремних казематах.

Нещодавно також вийшли на яв жорстокості „президента" Екваторіяльної Ґвінеї Масіяса Бійого, якого врешті відсунув від влади його небіж полк. Об'єнґ. Пересічний читач газет не знає, може, про існування тієї країни, а не про тамтешні умовини політичного і суспільного життя. Врешті і не було можливости передати інформації про життя в тій Ґвінеї, бо не було там ні одного місцевого журналіста, ні закордонного, який довів би до відома світу, що робиться в тій країні. Журналістика була проскрибована, преса закрита, контакт із чужинцями уважався національною зрадою, школи і церква теж були закриті, шпиталі опущені, не було постачання ні води, ні світла навіть у столиці країни, словом країна зовсім завмерла. Про самого ж диктатора відповідальні репортери пишуть, що володар країни — Масіяс, коли був голодний „обертався у льва", їв людське м'ясо і попивав кров'ю. Можна вірити або не вірити таким інформаціям, але можемо прихилитись до погляду, що в Африці таке насправді можливе.

Чи не повинна б була Рада Безпеки ОН зорганізувати експедицію, щоб припинити такі герці? Та Захід не звертає уваги на те, що нині існують державні системи, де людина живе у жахливіших умовинах, як вона жила під царями, чи під тиском експлуататорських европейських колоніялістів XVI і XVIII сторіч. Людина переживає тортури і на Сході і в південних країнах світу гірші, як то було у середньовіччі, а світ деклямує про „суверенітети" і „людські права" і не збирається зробити чогось, щоб припинити різні форми ґеноциду, якого допускають тирани XX сторіччя, ховаючись за параграфи таких принципів, як „невмішування у внутрішні справи".

Оборона людських прав це глобальне питання і надрядне у відношенні до всіх інших прав людини і суспільств. Ці права мусять бути дотримувані всіми і

(Закінчення на стор. 3)

о. Семен Гаюк

„ЧИТАЮЧИ СОВЄТСЬКУ ГАЗЕТУ..."

(2)

Тільки подумати, в гарячу пору жнив, коли для справжнього хлібороба дорога кожна хвилина, українських колгоспників відривають від праці, приневолюють слухати пусті лекції, бомбастичні промови та жалюгідні концерти.

І так діється в кожному районі, в кожній області сотні й тисячі аґіткультбриґад і аґітпоїздів з колосальною армією аґітаторів і новітніх гуменних та наглядачів їздять від поля до поля, виконуючи ніде не практиковане в світі дивовижне завдання. Робиться це для виконання наказу найвищого партійного керівництва, яке хоч і мало тямить в раціональному сільсько-господарюванні, проте скрізь намагається покласти свою тяжку руку та бути єдиним керівником у всіх галузях суспільного життя.

Ще в липні ц.р., Центральний комітет і Рада міністрів СССР сприйняли постанови „Про поліпшення планування і посилення впливу господарського механізму на підвищення ефективности виробництва якості роботи" („Радянська Україна", ч. 173).

У цій постанові Центрального комітету компартії, серед повені комуністичного „блудословія", між іншим читаємо таке: „Запропоновано забезпечувати: правильне визначення пріорітетів у розвитку галузей і економічних районів для забезпечення прогресивних змін у народногосподарських пропорціях, трудових і фінансових ресурсів, підвищення ефективності капітальних вкладень і всього суспільного виробництва та посилення режиму економії і усунення втрат в народному господарстві і всього суспільного виробництва".

Цей так би мовити „блатний жарґон" совєтської канцелярщини годі зрозуміти звичайній людині, що не приналежна до червоних змовників, які всілися на спинах поневолених народів, використовуючи їх тяжку працю для своїх „розбишацьких цілей" у всьому світі. Тож вповні зрозуміло, що в наслідок безглуздого керування господарством в СССР свого хліба не вистачає навіть для свого населення. Ця хронічна недостача поповнюється закупами величезних транспортів зернових культур, які, переважно в кредит, набуваються в країнах вільного світу.

Не вистачає хліба в колишній житниці Европи для потреб власного населення не тільки тому, що вбита приватна ініціятива, не тільки в наслідок цілого комплексу порочного бюрократичного планування, але й тому, що велика сила людей, з відома компартії, ухиляються від продуктивної праці на польових роботах.

Незадовільність комуністичного керівництва в сільському господарстві виявляє себе і в інших його відгалуженнях. В наслідок недостатніх врожаїв зернових культур не вистачає кормів і для колгоспного тваринництва. Щоб запобігти цій нестачі багато колгоспів заготовляють корми з очерету, з придорожніх хащів, з листя і галузок дерев, всіляких чагарників та бадилля з городів, що в суміші з соломою становлять основну пашу для худоби. Тому і не дивно, що з такими кормами для худоби в Совєтському Союзі постійно бракує для населення молока, набілу і м'яса („Радянська Україна", ч. 183).

Через велику недостачу амбарів для засипання зерна або навіть розчищення токів, намолочене зерно зсипається купами на шляхах. Валки зерна без всякого забезпечення лежать на дорогах. По них їздять автомашинами, тракторами, мотоциклами, підводами тощо. („Радянська Україна", ч. 181).

Таки самий невідрадний стан і з городиною. Огірки, буряки та вся інша городина складається в загати в очікуванні на транспорт та відставлення по призначенню. Добра половина зібраної городини запріває, гниє та гине в цих загатах.

Та ба! Навіть такий делікатний і цінний овоч, як помідори через недостачу відповідних скриньок до пакування та через відсутність своєчасного транспорту також складається до загат та марно пропадає.

Отже всьому світові відомо, що сільське господарство в СССР є в стані занепаду, що кремлівські верховоди для щоденних потреб населення з року в рік набувають хліб за кордоном, що найвищий вже час було б зревідувати незадовільні методи господарювання, що не дорівнюють часом навіть відсталим методам царської імперії.

У згаданій на початку „Історії СССР" подані докладні цифри про вивіз хліба за кордон з царської імперії. Так, наприклад, в році 1861 було вивезено 75 мільйонів пудів. З кожним роком ця кількість збільшувалась, а в році 1901 досягнула вимовної цифри — 524 мільйони пудів. А скільки ж хліба вивіз СССР за кордон за всі роки свого існування? Щось годі про це знайти якібудь дані.

Правда був час, що СССР вивіз до Німеччини сотні ешелонів із зерном, щоб підтримати завойовницькі полчища Гітлера, але про це в совєтських джерелах годі також знайти якібудь дані.

Читаючи совєтську газету гірко стає за поневолених людей, позбавлених радости, свобідної хліборобської праці і мимоволі приходять на думку слова шанованого большевиками московського письменника Глєба Успенского, сказані ним у свій час до царських чиновників: „Як би ви не були дуролами і остолопами й часи були б інші..І часи справді були б не такі, коли б у вас, у подлецов, совість була". Ці слова набрали особливої вимови і у відношенні до сучасних нам совєтських „дуроломів і подлецов".

Юл. Мовчан

„ПРАВДОНОСЕЦЬ"

ЯР СЛАВУТИЧ: „Зібрані твори", видано в Едмонтоні, 1978 р.

Минулого року з нагоди 60-річчя народження Яра Славутича було видано в Канаді книгу — „Творчість Яра Славутича" — 432 сторінкову збірку статтей, рецензій та інших літературно-критичних матеріялів про творчість поета. Понад 120 авторів — включно з такими відомими як Яр. Рудницький, Б. Романенчук, Ст. Радіон, В. Державин та інш. — вважали за потрібне поділитися думками про цього видатного майстра мистецького слова.

Підсумовуючи доцьогочасну літературу діяльність Славутича, упорядник вищезгаданої збірки Вол. Жила пише що „подібно, як Тараса Шевченка ми називаємо Кобзарем, Івана Франка — Каменярем, нашого сучасника Яра Славутича можемо сміливо назвати Правдоносцем". (ст. 12).

Звичайно, ми далекі від того, щоб робити будь-яку аналогію між Шевченко-Франко-Славутич; це — справа історії та особистого „смаку" того чи іншого читача. Але якщо йдеться конкретно про поняття „правдоносці" (до речі створеного ніким іншим, як Славутичем), то автора збірки „Зібрані твори" та епохальної поеми „Моя доба" справді можна і треба було б назвати правдоносцем. Бо ще 1950 року тепер вже покійний, але добре відомий літературознавець Володимир Державин в рецензії на четверту збірку Славутича „Спрага" писав:

„Нагадаймо лише, що ще 1946 року Яр Славутич спромігся був чи не єдиний в цілій нашій еміґраційній поезії — гідно виступити проти фатальних незлагод у нашому політичному середовищі, блискуче використовуючи саме клясичний стиль моральної алеґорії для засудження тих компатріотів, що в „станах, негідних шани, гризуться, як пси за хліб" („Творчість Яра Славутича", ст. 27). Іншими словами, автор збірок „Спраги" та „Співає колос" сказав „правду в очі", яка хоч, може, декому „коле в очі", але зробила його правдоносцем.

Такою правдою насичена вся збірка вищезгаданих „Зібраних творів", починаючи від „Жар-Птиці", написаної 1938 р., і кінчаючи „Моєю добою", яка була закінчена минулого року.

Але коли перша збірка „Співає колос" (яка, до речі, була також першою збіркою українських літературних творів, яку було видано на еміґрації після закінчення Другої світової війни) була в основному даниною любовній та пейзажній ліриці, то вже наступна „Гомін віків" (не змішувати з „Гомоном України"!), видана рік пізніше, вже майже повністю насичена, як влучно зазначив поет Микола Щербак, „полум'яним словом" в обороні української правди. Будучи за походженням козацького роду (його предок Іван Жук з причини національного та релігійного переслідування десь на початку XVII століття був утік з Покуття на Запорізьку Січ), Яр Славутич у своїх поезіях часто перегукується з тими давно минулими, але в значній мірі перебільшено-ідеалізованими часами:

Гоже, браття! Яким борвоспадом
В наших жилах кров тече Олега,
Полум'яне серце запорозьке
В наших грудях б'ється бунтівливо.

(„Гомін віків")

Хоч „строфа", як бачимо, може і не належить до поетичних шедеврів, але „борвоспадного" патріотизму напевно їй не бракує...

Не раз і не два поет з великою пошаною згадує про Дажбога, про якого нагадували і Михайло Грушевський та Іван Франко. Вже 1946 р. у вірші „Дажбожі внуки" він пише:

Батьки загуділи:
—Зглянсь, Дажбоже,
І миттю — за палі,
Прожогом — за луки

(„Сполох")

Або трохи далі у тій самій збірці у вірші „Ярилів Дар":

„Даждь нам радощі, Дажбоже!—
Загудів нарід полянський,—
Припади розмай—росою,
Звисни дощиком рясним".

Але щодо Богдана Хмельницького, то тут Славутич не погоджується з Т. Шевченком про те, що „бодай його (тобто Хмельницького — ЮМ) мати й на світ не родила". Бо якби було інакше, то у вірші „Хмельницький" він не вкладав би йому таких слів

(Закінчення на стор. 3)

Л. Дражевська

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ М. ДРАЙ-ХМАРІ

(Відбувся 4 листопада ц. р. в Ню Йорку)

Українська Вільна Академія Наук у ЗСА і Наукове Товариство імени Шевченка в Америці спільно влаштували вечір з нагоди появи книжки „З літературної спадщини" Михайла Драй-Хмари, українського вченого-філолога і поета. Книжку видало НТШ, загальна редакція та передмова — проф. Григорія Костюка, стаття „Портрет Драй-Хмари" та бібліографія — Оксани Ашер.

Вечір відкрив Президент Української Вільної Академії Наук, професор Юрій Шевельов, який висловив кілька думок про поетичну творчість Михайла Драй-Хмари. Він нагадав, що в жовтні 1930 року Драй-Хмара написав сонет під назвою „Чернігів". На початку 1931 року вийшла мініятюрна книжечка поезій Павла Тичини, теж під назвою „Чернігів". Очевидно обидва поети написали свої поезії одночасно.

Юрій Шевельов прочитав сонет Драй-Хмари „Чернігів", де відчувається яскрава орієнтація на минуле, уболівання за минулим

Чернігове, за смілого Мстислава
на Сіверi та голосно гримів,
змагаючись із містом Ярослава,—
та гомін той заглух у млі віків.

Коли ж Руїна надійшла кривава,
і Київ у борні, як вир, кипів,
ховався в затишку монастирів,
ти, господарячи, — яка неслава!

А нині ти над тихою Десною
зорієш золотом князівських бань,
укрившись ярою садовиною.

Тепер уже не станеш ти до бою,
не потечеш до литвина на брань:
тяжить Могила Чорна над тобою?

Натомість у книжці Павла Тичини — „Чернігів" історії нема, підкреслюється сучасне, як от: „шлюзуємось, в усі знання узуємось"... або: „Прокладаємо, ріжем, ламаєм — ні жалю, ані жалощів нема, бо це ж спляннованість сама".

Очевидно ні Тичина не читав сонету Драй-Хмари „Чернігів", ні Драй-Хмара не читав Тичини, але кращої полеміки не можна уявити.

На тлі писань Павла Тичини, — сказав професор Шевельов, — можна краще зрозуміти творчість Михайла Драй-Хмари та інших неоклясиків, для яких сучасне виникає з історії. Тичина відкидає історію. Із зіставлення „Чернігова" Драй-Хмари із „Черніговим" Тичини можна зрозуміти, чому совєтська критика так суворо ставилась до неоклясиків, до їх обернености до минулого і в стилі, і в змісті. Натомість Тичина зухвало експериментував, не лишаючи камня на камені.

„Хто ж мав історичну рацію? — спитав професор Шевельов — Тичина чи Драй-Хмара?" Цей розрив між минулим і майбутнім — це трагедія, яку спіткала українська інтеліґенція. В нормальних суспільствах сучасне випливає з минулого, а в тих божевільних роках (двадцятих-тридцятих) виросло трагічне протиставлення...

Літературознавець Григорій Костюк говорив про наукову працю Михайла Драй-Хмари, як ученого-славіста і літературознавця. Він учився в Київському університеті, де почав наукову працю ще студентом у семінарі під керівництвом видатного ученого, професора Володимира Перетца. Наукові зацікавлення Драй-Хмари не обмежувалися літературознавством, його цікавило слов'янознавство — слов'янські літератури і мови.

Після закінчення Київського університету, Михайло Драй-Хмара був залишений при університеті для підготовки до професорського звання. Як професорський стипендіянт перебував у Петроградському університеті, працюючи під керівництвом академіка Алексєя Шахматова. У травні 1917 року Драй-Хмара повернувся до Києва, щоб узяти участь у праці для національного відродження українського народу. 1918 року виїхав до Кам'янець-Подільського, куди його запросили на посаду доцента катедри загального слов'янознавства при першому українському університеті. 1923 року Михайло Драй-Хмара повернувся до Києва. Працював в Українській Академії Наук, де очолював відділ слов'янознавства, і викладав у кількох інститутах.

Михайло Драй-Хмара опублікував ряд праць з літературознавства, найважливіші такі: монографія — „Леся Українка. Життя і творчість"; статті — „Поема Лесі Українки 'Віла-Посестра' на тлі сербського та українського епосу"; „Роздуми про драму Лесі Українки — 'Бояриня' "; „Іван Франко і Леся Українка".

Професор Василь Лев зробив доповідь: „Поезія Михайла Драй-Хмари". Він дав загальну характеристику групи поетів-неоклясиків, до якої належав Драй-Хмара. Ця група ніколи не була оформлена організаційно чи програмово і творила тільки гурт мистців слова, справжніх поетів. Їх творчість була антифолкльорна, вони шукали загальнолюдських тем і вважали, що українська культура має бути часткою загальноевропейської.

У поезії Драй-Хмари переважають інтимні і настроєво-пейзажні елементи. Також він багато перекладав поезій з німецької, італійської, французької, білоруської і російської мов. У 1926 році вийшла збірка поезій Драй-Хмари — „Проростень".

Сонет „Лебеді" був останнім надрукованим оригінальним твором Драй-Хмари, він появився 1928 року. У цьому сонеті поет звернувся до друзів-неоклясиків словами:

О, гроно п'ятірне нездоланих співців!
Крізь бурю й сніг гримить твій переможний спів,
Що розбиває лід одчаю і зневіри.

Офіційна совєтська критика гостро напала на поета, знаходила у „Лебідях" контрреволюційні настрої. Від 1928 року поезії Драй-Хмари в Совєтському Союзі не друкували, а поет творив... 1935 року він написав вірша у Лук'янівській тюрмі у Києві:

І знов обвугленими сірниками
на сірих мурах сірі дні значу,
і без кінця топчу тюремний камінь,
і туги напиваюсь досхочу...

1964 року у Ню Йорку вийшла книжка Михайла Драй-Хмари „Поезії", до якої включені твори, опубліковані в Совєтському Союзі у двадцятий роках, і неопубліковані поезії, що їх зберігли дружина і дочка поета.

Професор Лев закінчив свою доповід твердженням, що літературний доробок Михайла Драй-Хмари невеликий, бо в основному він був ученим-літературознавцем та славістом. Але можуть лише два вірші Драй-Хмари — „Лебеді" та „І знов обвугленими сірниками" ставити його серед найвидатніших українських поетів.

Професор Антон Адамович, білоруський учений-літературознавець, у короткому виступі говорив про переклади М. Драй-Хмари поезій білоруського поета Максима Багдановіча, теж неоклясика, який став таким раніше, ніж ґроно українських поетів. Очевидно через це Драй-Хмара і перекладав Багдановіча. Це був білоруський поет, який найкраще умів передавати минуле.

Дочка Михайла Драй-Хмари — д-р Оксана Ашер — виступила із спогадами про батька. Вона розповіла, що була завжди духовно близька до батька. Він учив її писати вірші, підбирати потрібні слова. Вони любили разом мандрувати, багато розмовляли.

Навіть жахлива Колима, куди Михайло Драй-Хмара був засланий після свого арешту в 1935 році, не перервала зв'язку. Оксана Ашер прочитала уривки з листів від батька, написаних на Колимі. За два місяці до смерти, 9-го листопада 1938 року, він писав:

„Напиши мені про себе, як ти живеш, як себе почуваєш, що читаєш, граєш, яких маєш знайомих, з ким дружиш, яке в тебе коло зацікавлень. Напиши мені, що з моїми книжками, а особливо з рукописами. Бережи їх, дорога, як свій зір, бо багато з них не були в друці й якщо пропадуть, то пропадуть безслідно і назавжди"...

(Закінчення на стор. 4)

„ПРАВДОНОСЕЦЬ"

(Закінчення зі ст. 2-ої)

(а якщо Богдан дійсно колись висловив такі слова, то до них бодай треба було б дати відповідний коментар):

„В своїм краю волію
полягти,
Ніж по чужім у золоті
пройти,
До зброї, козаки! На
родну силу

На бойові запросимо
діла,
Щоб від Карпат аж до
Савур-могили
Державна воля сладою
процвіла" (1940)

То правда, що Богдан мав щастя полягти (фактично — померти своєю смертю) в своїм краю. На жаль, він, звичайно, не міг дожити до тих часів, коли не тільки там не процвіла „державна воля владно", але з повеління та наказу Москви, з якою він склав злощасну умову в Переяславі 1654 року, від Карпат аж до Савур-Могилу і далі продовжує панувати таке рабство, про яке колись Богданові, мабуть, і не снилося.

Але не так журиться Славутич тим, що було сотні років тому, як тим що сталося недавно — на його очах, і що робиться тепер на рідних землях. Далеко не треба йти —сама родина поета під час Другої світової війни зазнала нечувано жорстоку трагедію: в замкненій хаті німецькі окупанти спалили живцем його дружину та новонароджену (ще навіть без імени) донечку. В поезії, присвяченій цій страшній трагедії, він пише:

Глибокий жалю, невиносна мста!
Моя кровинко, одноденна доне!
Куди втікати, як душа холоне,
Як серце болем запеклись уста?

Моя дружино! Чиста, як свята,
В тужбі лісів жалоба серце тоне.
За вас я мстив, щоб кодло невгомонне
Суворих кар настигнула мета (ст.75)

І це не були порожні слова:бо будучи правдоносцем не тільки на словах,але й на ділі, під час Другої світової війни Яр Славутич був прилучився до українських повстанців Черніговської Січі, щоб не тільки поетичним словом, але й зі зброєю в руках бити ненависного окупанта.

„Дух правдоносця" читаємо також у вірші „Долярникам", в якому автор гостро картає тих, що за ціну нещасного доляра продали свою і душу, і тіло:

О, мерзенне поріддя степу,
Тьмяний виплоде схресних рас!
Не здвигнув тебе дух Мазепи,
Не окрелив тебе Тарас (ст. 132)

Про Валентина Мороза в збірці читаємо такі слова, написані ще 1974 року:

Ти стоїш, одержимий рухом:
За тобою — борців ряди,
Ясновидче, могутній духом
До звитяги веди, веди („Морозе", ст. 168)

Але чи дійсно він поведе? ...

Сама книга „Зібрані твори" складається із зібраних раніше виданих п'яти збірок поезій, як також великої (на 120 сторінок) автобіографічної поеми „Моя доба", про яку вже була згадка в „Свободі" (14-15 червня 1978 р.) Крім того, подано його переклади творів з інших мов — в тому числі з англійської, польської, чеської, болгарської та білоруської. Нарешті, подано список книжок Яра Славутича, які, як бачимо, були видані також мовами німецькою, англійською та французькою.

Написані в стилі „клясичного реалізму" гарною і соборною українською літературною мовою, його „героїчні поезії" читаються легло і часто навіть захоплююче. Не зважаючи на всю трагедію як особистого, так і „загального" характеру, автор не „падає духом". У своїх поезіях він є не тільки правдоносцем, але й „непідфальшованим" оптимістом: він вірить у краще майбутнє нашого народу.

БОРОТЬБА ЗА ЛЮДСЬКІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

всюди, і доки не прийде до побіди того принципу, не може бути й мови про побіду інших прав, які теоретично визнає і має берегти міжнародна спільнота. Боротьба за людські права це найважливіший крок на шляху до визволення народів. Долі африканських племен не годиться рівняти з долею нашого народу. Нині ті племена мають „незалежність" але куди більше втішались б нею, коли б там дійшло до розуміння гасла, що держава існує для забезпечення добробуту людини, а не навпаки.

У нас існують ще сумніви щодо одержимости тієї правди. Зокрема у нас кидаються закиди в бік людей і груп, які в рамках Гельсінкських договорень ведуть змагання за здійснення в першій мірі принципу охорони прав людини, вважаючи правильно, що здійснення права на незалежне національне існування є похідним правом, яке є логічною консеквенцією забезпечення за людиною всіх її прав. Боротьба за здійснення того первинного права є тим легшою й може бути успішнішою, що це в першій мірі гуманітарні заходи, а їх легше пропхати у світі ідеологічних конфліктів.

У НЮ ДЖЕРЗІ...

(Закінчення зі стор. 1).

Діти з Музичного Дошкілля під проводом Марти Савицької виконують вправу з тамбуринами на Фестивалі

Піснею „Не журіться юні друзі" закінчили програму Фестивалю виконавці сценки „Сонцебори", із 24-го Пластового Гнізда в Нюарку.

Світлила Дора Рак

сії Року Дитини, промовою, формально відкрила фестиваль, в якій вона коротко з'ясувала суть і ціль Міжнародного Року Дитини 1979, та відкликалася до знаменних слів Абрагама Лінкольна — все ще актуальних сьогодні, „що доля людства лежить у руках їхніх дітей". Д-р Гук представила американських гостей, д-ра Нормана Самуельса і Ричарда Найта, які по черзі забрали слово. Норман Самуельс, декан Нюаркського коледжу та професор політичних наук, як господар привітав гостей і дітей (в тім своїх четверо дітей, що з ним прийшли), підкресливши громадську ролю цього стейтового університетського осередку і позитивне наставлення до етнічности стейту. Другий, з черги промовляв Ричард Найт, голова стейтового комітету Міжнародного Року Дитини при уряді губернатора, передавши привіт від губернатора Брендана Бирна та признання для української комісії за співпрацю протягом цілого року.

Інститут Східньо-Европейських і Совєтських Студій при університеті, що був співспонзором фестивалю, репрезентував проф. д-р Тарас Гунчак, який й віддав до диспозиції (безплатно) авдиторію і обширні залі. Барбара Тейльор з Департаменту Праці і Індустрії, етнічний координатор стейту, заступала Нюджерзький Етнічний Культурний Центр. Від Стейтової Ради Відділів УККА був присутній Микола Григорович, заступник голови.

Різнородну програму, в яку входили спів, мистецьке слово, гра на інструментах, танці і сценки, опрацювала й підготовила Таїса Богданська, член комісії і її мистецький дорадник.

Великий хор учнів школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, біля сто п'ятдесят дітей, диригентом якого є Михайло Добош, відспівав американський і український гимни та дві пісні: Фоменка „Молитва за Вітчизну" (слова Ів. Савицької) і збірку стрілецьких пісень (в обробці А. Гнатишина), при фортепіяновім супроводі Таїсси Богданської, а „Молода Думка" з Нюарку під диригентурою Лева Стругацького заспівала три пісні.

Учні Українського Музичного Інституту: Міріям Худьо, Уляна Легедза, Лариса Ляшок, Орест Гарасимчук — кляси Т. Богданської, Г. Клим і Г. Мирошниченко заграли твори українських композиторів, виказуючи солідну підготову, а молодий скрипак, учень проф. Рафаїла Венке, Бил Аєрбі, еспанського роду, при фортепіяновім супроводі своєї сестри, задивував усіх віртуозною грою Популярний вже ансамбль гітаристів зі школи Володимира Осередчука виконав збірку українських пісень. Молоді гітаристи, це: Стефан і Мирослав Гогіль, Леся і Адріянна Граб, Рома Кігічак, Роксоляна Кузьмак, Марко Лисинецький, Данило Мак, Роксана Стецура, Йосип Шатинський, Марко Цяпка, Тамара Фаріяс.

Українські танці зарепрезентували дві добре вишколені групи танцюристів при Осередку СУМ-А в Пассейку, а саме група молодшого юнацтва затанцювала козачка, а середня група старшого юнацтва з вервою випровадили гопака — при музичнім супроводі Михайла Деревяника. Інструктором групи є Роман Стеткевич, що вкладає багато праці для плекання українських танців за піддержкою голови Осередку Теодора Олещука.

І малих і старших втішали казки на сцені, дбайливо підготовані. Перше виступила група двадцяти малят з Музичного Дошкілля, однаково вбраних, що гарненько виконали вправу з тамбуринами й пантоміму, при фортепіяновім супроводі Марти Савицької. Пані Марта провадить Музичне Дошкілля в Ірвінгтоні від 1972 року для дітей у віці від трьох до п'яти літ, в яких розвиває любов до музики, вживаючи переважно українські мотиви, відповідними вправами виробляє дисципліну і почуття співдії та гармонію рухів,а при цьому також привчає дітей до української мови, зокрема дітей із мішаних подруж. Її шкілка нараховує тепер 25 дітей з довколишніх містечок.

Українська громада Пассейку причинилася до успіху фестивалю участю Школи Українознавства під проводом дир. Стефанії Квасовської, представляючи сценку з „Лиса Микити" Івана Франка п. з. „Мавпа Фрузя". Виступ підготовила Дарія Колатало, вчителька цієї ж школи з участю учнів: Наталки Герман, Тиміша Гнатейко, Северина Палидовича, Христі Янцев і Наталки Федун. Текст проводила гарною мовою і з доброю дикцією Катруся Панченко, студентка Ратгерського університету. Потрібну допомогу при транспортації і установленні декорацій, і ін., дали Володимир Бакалець, Мирослав Безушко, Степан Журавський, Мирон Домарадз та інші — з пассейкської громади.

Останньою точкою фестивалю була алеґорична сценка-казка Івана Смолія „Сонцебори", що її відограли пластунки з 24-го Пластового Гнізда в Нюарку під проводом Олі і Надії Ретьки і сестричок, та при допомозі батьків, які подбали про барвні одяги. Пісню „Не журіться юні друзі" закінчили малі артисти своє представлення, прощаючи всіх присутніх. Знімку з цієї сценки помістив „Стар Леджер" з 19-го листопада ц. р. з відповідним описом.

Запланована на дві години програма проходила з успіхом та принесла вдоволення дітям виконавцям і радість дітям - глядачам. Усіх дітей, приблизно триста, організатори вгостили полуденком, а для старших приготовили перекуску. Всіх присутніх було 500 осіб. Пополудневими забавами проводила Марта Савицька. До покриття видатків зв'язаних з імпрезою причинилися Федеральна Кредитова Юнія „Самопоміч" і Ощадностева Спілка „Тризуб" обидві з Нюарку, а також два Відділи СУА (28-ий і 75-ий).

Члени Комісії під проводом голови д-р Стефанії Гук солідно працювали по приділеним завданням, а успіх фестивалю є їм нагородою за труд. В склад комісії входили: Оксана Бачинська, секретар, Таїсса Богданська, мистецький керівник, Стефанія Букшована, Ірина Басняк, Марія Бокало, Ліда Гладка, Стефанія Квасовська, Оля Ретька, Ірина Шраменко, Марта Шраменко, Теодор Олещук, Іванна Кононів. Координатором праць Комісії була Дора Рак, член управи стейтової Ради УККА. Промислові афіші із зукраїнізованим символом Року Дитини намалювали Оля і Надя Ретьки.

Буфетом занялися членки 32-го Відділу СУА (двомовний): Марія Машера, голова, Віра Студній і Анна Шмуляк, а помагала Анна Урбанович, Марія і Степан Дупляк, Марія і Володимир Лесів — з Пассейку, та членки комісії Стефа Букшована і Божена Ольшанівська (86-ий Відд. СУА), котрі також обслужили ранню касу. При буфетовій касі працювали Оля Понось і Ганя Мигаль (75-ий Відділ СУА).

Виставки дитячої творчости зааранжувала Марія Бокало (24-ий Відділ СУА), виховна референтка при Окружній Управі СУА. Експонати приготовили учні „Рідної Школи" і школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, та члени Юного СУМ-А в Ірвінгтоні. Були це малюнки, вишивки, структури (селянська хата, церква, і т. п.), декупажі, афіш з взорами вишивок, і інше. Виставку ляльок у народних одягах оформила Ліда Гайдучок, голова 86-го Відділу СУА. Окрему увагу звертала старанно впорядкована виставка дитячої творчости, власність Централі СУА в Ню Йорку, якою завідував і пояснював Орест Федун, співпрацівник Українського Музею в Ню Йорку.

Зокрема треба підкреслити прихильність і піддержку проєкту фестивалю Року Дитини зі сторони Сестри-Директорки Школи св. Івана Хрестителя і пароха о. Михайла Кучмяка, директорів і учителів шкіл українознавства Осередків СУМ-А, Пласту — в Нюарку і Пассейку. ОЖ ООЧСУ в Ірвінгтоні, Окружної Управи СУА і Відділів СУА, Марійської Дружини при церкві св. Івана Хрестителя і всіх людей доброї волі, що допомогли здійснити цей почин.

Спільними силами переведено усішну імпрезу для українських дітей і при їхній співучасті для збереження і плекання української мови, традиції і культури, та з пам'яттю про українських дітей „в розсіянні по світі" в рамках і на закінчення Міжнародного Року Дитини 1979.

ВІДБУЛИСЯ ЗМІНИ...

(Закінчення зі стор. 1)

руках усю владу, будучи рівночасно генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР, тобто „президентом".

Виступаючи на засіданні Центрального Комітету, Леонід Брежнєв піддав гострій критиці деякі ділянки совєтської економіки, зокрема сільське господарство і легку індустрію, яка займається продукцією товарів першої потреби. Він підтвердив, що цьогорічний збір зерна був найнижчим від 1975 р. і виносив тільки 179 мільйонів метричних тонн. Ця цифра є дуже близькою до передбачуваної американськими сільськогосподарськими спеціялістами, які твердили, що СССР у 1979 р. збере 175 міл. метричних тонн. Брежнєв також відмітив, що понизився рівень видобування нафтової ропи. Було заплановано видобути 593 міл. тонн, а осягнено тільки 585 міл. тонн, приблизно 11,7 мільйонів бочок денно. Дещо більше видобуто природного газу (14,1 трильйонів кубічних стіп). Західні спеціялісти погоджуються, що видобування нафти, зокрема в Сибірі, натрапляє на великі труднощі, пов'язані зі суворим кліматом тощо. Західня частина Сибіру продукує майже половину совєтської нафти, — кажуть західні знавці.

Повертаючись до справи Тіхонова, кореспонденти стверджують, що підвищення його у ранзі нікого не здивувало. Цього вже давно сподівалися, бо його приязнь з Брежнєвим почалася ще в 1940-их роках у Дніпропетровську в Україні, де Тіхонов був адміністратором в сталевій індустрії, заки його покликали до Москви у 1965 р. і назначили на становище заступника прем'єр-міністра.

Міхаїл Горбачов, після закінчення сільсько-господарського інституту, працював у Ставропільській області на Кавказі. Тепер він у Політбюро виконуватиме функцію наглядача над сільським господарством. Під сучасну пору є 14 повноправних голосуючих членів Політбюра і 9 неголосуючих, тобто кандидатів. Велика кількість членів Політбюра закінчила 70 років життя, а Горбачов — це єдиний член, якому ще не минуло 50 років.

Про СФУЖО і її завдання на Міжнародному Жіночому Форумі

Із нагоди свого 30-річчя Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) заініціювала ряд панелів із міжнародною тематикою, щоб при цьому спопуляризувати надходячу Світову Жіночу Конференцію, що відбудеться в днях від 14-го до 30-го липня 1980 року, в Копенгагені, Данія, та й відзначити Міжнародний Рік Дитини 1979.

У Ню Джерзі

Після панелю у Ню Йорку в квітні 1979 року, в якім брали участь три панелістки: Марта Богачевська Хомяк — „Історія українського жіночого руху", Надія Світлична — „Статус жінки в Україні", та Дора Рак — „Напередодні 1980 року", відбувся 23-го вересня ц.р. панель СФУЖО в Народнім Домі, в Ірвінгтоні, Н.Дж. Провідною думкою в укладі тематики панелю було пов'язати завдання СФУЖО з напрямними Міжнародного Року Дитини і Світового Пляну Акції та плянами Об'єднаних Націй в половині Жіночої Декади „Поступу, Розвою і Миру". На тлі перегляду тридцятилітнього періоду праці СФУЖО, що його вичерпно подала голова п-і Ліда Бурачинська, про Рік Дитини говорили Стефанія Букшована з аспекту міжнародної перспективи і Люба Генсьор з аспекту української перспективи. Актуальні дії в міжнародному жіночому світі в зв'язку з підготовою до глобальної Жіночої Конференції в Копенгагені, зреферувала Дора Рак, також поінформувавши про розпочату підготову на терені СФУЖО, зокрема про створення підготовчого комітету Конференції в Европі з кіл складових жіночих організацій Англії, Бельгії, Німеччини і Франції. Відповідна виставка в доповненні ілюструвала доповіді панелісток, якими проводила п-і Ліда Гладка.

Вечір, зорганізований Об'єднаним Комітетом Жіночих Організацій стейту Ню Джерзі, в який входили ОУЖ-ООЧСУ, Православне Сестрицтво і Союз Українок, відкрила голова цього ж комітету п-і Стефанія Букшована, а закінчила п-і Іванна Кононів, запросивши гостей на перекуску. Присутніх гостей було коло 100 осіб.

У Філядельфії

Міжнародна тематика була також предметом панелю у Філядельфії у дні 7-го жовтня ц.р., на закінчення річної сесії Управи СФУЖО. Про підготову до Конференції 1980 на міжнародному терені і в рамках СФУЖО, говорила Дора Рак. На близькість конференції вказує ряд підготовчих нарад, семінарів, і конференцій. І так в ОН в Ню Йорку відбулася друга з черги двотижнева сесія Підготового Комітету Конференції, від 28-го серпня до 9-го вересня ц.р., а паралельно проходив „Семінар Два" Комітету Неурядових Організацій. На американськім терені відбулася 12-го вересня конференція у Вашінгтоні, на запрошення Департаменту Стейту з участю приблизно 800 жінок, яких поінформовано (з уряду) про методу оформлення американської офіційної делегації на Конференцію до Копенгагену, що складатиметься з осіб назначених урядом. Делегацію очолить Корин Горбаль, американська представниця для справ жінок в Об'єднаних Націях.

Справно переведена цілоденна програма включала ряд промовців та три панелі. Дискутанти мали нагоду свобідно подати свої завваги, побажання і опінії, які можуть мати вплив на зміст плятформи американської делегації у Копенгагені. В дискусії брали також участь українські учасниці відносно умовин в таборах праці в Совєтськім Союзі, що й пов'язується з одною із підтем Конференції про „Здоров'я". Конференція закінчилася принятям в квартирі секретаря стейту Сайруса Венса.

Участь українських жінок в Конференції в Копенгагені в липні 1980 року є конечною, за словами панелістки, з огляду на можливість і потребу обстояти на міжнароднім форумі права української дитини і родини, оборону української культури, та представити умовини в таборах праці, використовуючи три підтеми конференції: „Здоров'я", „Освіта", „Праця".

Друга панелістка, Ольга Заверуха з Канади, переповіла про свою участь у трирічній конференції Міжнародної Жіночої Ради в Найробі, Кенія, у Східній Африці від 8-го до 17-го серпня ц.р., у складі офіційної канадської репрезентації. Внесений там же заходом СФУЖО проєкт резолюції в обороні Української Дитини, на жаль, відкинено з формально-принципових причин. Одначе О. Заверуха мала змогу влаштувати під час конференції виставку Року Дитини, що ілюструвала репресії супроти українських дітей (і родин) в Україні, яку й мусіла боронити перед усуненням (на „спеціяльне" домагання) за підтримкою других делегаток. Панелем в Філядельфії проводила Олена Процюк, референтка міжнародних зв'язків СФУЖО.

І на міжокружнім семінарі

Справу Конференції 1980 року, а також, зв'язків у різних видах, включено також на інформативно-вишкільним семінарі для референток Відділів Союзу Українок Америки з трьох округ: Ню Джерзі, Ню Йорк, і Філядельфія, в дні 13-го жовтня ц.р. Цілоденна програма обіймала дві ділянки праці, преси/комунікації і зв'язків, що зі собою тісно пов'язані.

В першім панелі взяли участь: Любов Коленська, редактор щоденника „Свобода" з доповіддю на тему „Жіноче Перо", даючи огляд письменницької і журналістичної продукції українських жінок від перших починів та заключуючи сугестіями відносно сучасних можливостей і потреб. Друга панелістка, Рома Сохан-Гадзевич, редактор Українського Тижневика, в фаховій доповіді на тему „Фотографія у журналістиці" поділилася своїм досвідом і порадами в цій ділянці. Пресова референтка Централі СУА, Олена Процюк, подала інформації організаційного порядку своєї референтури, а Дора Рак дала огляд українських жіночих пресових видань і порівняльно американських, видавань важливішими американськими жіночими організаціями.

У панелі зв'язків, який провадила Марта Терлецька з Вашінгтону, при співучасті Ліди Бойко, референтка зв'язків з Ню Джерзі, взяли участь: Олена Процюк на тему значення зв'язків для українського жіночого руху; Уляна Мазуркевич про засоби інформації шляхом преси, радіо і телевізії використані в праці Комітету Оборони В. Мороза в Філядельфії; Віра Андрейчик про т. зв. „лабінг", отже систему і методи впливу і натиску на законодатний процес; Дора Рак про міжнародні конференції і участь українських репрезентацій в часі Жіночої Декади ОН 1976-1985. (Від Мехіка, до Гюстону, Копенгагену). Марта Терлецька, як референтка зв'язків Централі СУА, з'ясувала завдання референтур і референток зв'язків при Відділах і в Округах.

По кожній темі слідували запити, обмін думками і загальна дискусія, які конкретизувала Ліда Гладка, голова Округи Ню Джерзі. Секретарювали: Олександра Порохняк і Ольга Бурчик; реєстрацію провадила Олена Площанська; буфетом заряджували Ольга Цап і Іванна Лисинецька, а обідом завідувала Іванна Кононів із Народного Дому. Всіх учасниць з трьох округ було п'ятдесят. Господарем конференції була Окружна Управа СУА в Ню Джерзі.

Дора Рак

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

У Скарборо відбулося посвячення церкви

Тільки 30 років тому, у 1949 році, вперше на сході Торонто в Скарборо, відправил о. В. Лавришин у місцевій католицькій, каплиці, першу українську Службу Божу, що й започаткувало створення парафії свв. Петра і Павла. Пізніше у 1951 році вже за о. П. Джулинського закуплено велику площу при вул. Мархгам, ще тоді мало забудованого містечка, на якій збудовано малу дерев'яну церковцю, а опісля і резиденцію для священика, що дало можливість дальшої і основної розбудови парафії, іншим священиком В. Жолкевичові і Р. Набережному. Під час душпастирювання о. Р. Набережного побудовано велику і модерну залю з відповідними приміщеннями для „Рідної Школи" і парафіяльних організацій.

У 1976 році Владика Ісидор призначив парохом, ревного і відданого для Помісної Української Церкви і народу о. І. Ващука, який вже із самих початків відчув і видвигнув конечну потребу побудови нового храму Божого. І „думка стала словом, а слово ділом",... як сказано у грамоці благословення церкви. За Божою допомогою, добрим проводом о. пароха, щирими пожертвами і працею добрих парафіян, невелика чисельно громада доконала прямо чуда. Бо здається, що так недавно, велика площа із скромною дерев'яною церковцею, тепер перемінилася у чудову під кожним оглядом цілість. Струнка будівля церкви у змодернізованому барокковому стилі козацької доби, завершена п'ятьма декількавидними банями, що височіють над околицею, сягаючи у небесні простори, та своєю красою звертають увагу мільйонам, що туди переїжджають, немов підкреслюють любов і пов'язання української людини до своєї церкви і традицій. Своєю архітектурною імпозантністю й величчю будівля є направду перлиною українського церковного будівництва і заслуговує на повне признання архітектові Р. Думинові і парафії. Завершивши основні праці побудованої церкви, парафія з великим ентузіязмом і увагою приготовлялася до великого празника — її посвячення.

Чудова осіння, сонцем опромінена, неділя, 16-го вересня ц.р. Велику площу біля церкви і для паркування у пополудневих годинах, заповнили сотки авт, у яких приїхали численні учасники з усіх частин великого Метрополітального Торонто і околиць. Їх вітали члени парафіяльного комітету, о. парох і впорядчики. Всюди лад. Впорядкованому деревами, зеленою травою і квітами засадженою площу, прикрашено багатьма національними українськими і канадськими прапорами, а над головним входом до церкви видніє промовистий напис... „Вітай, Владико"!. В церкві і біля неї сотки людей, на обличчях усіх, а зокрема парафіян радісна усмішка. Як проситься побачивши їхню радість, сказати словами псалмопівця... „Сей день, що сотворив Ти нам Господи, нехай буде радісним і щасливим для нас", дійсно бо парафія свв. Апостолів Петра і Павла, має чим радіти і дякувати Господеві. Позитивним є ще і те, що парафія має окрему залю, не пов'язану з церковним будинком а впорядкована обгородкена, творить імпозантну цілість.

Під грімке „Буди ім'я Господнє" чоловічого хору „Прометей", під керівництвом мгр В. Кардаша, відбулося привітання Владики Ісидора, який в сослуженні численного духовенства, посвятив і поблагословив церкву, по обході якої наступило відчитання Грамоти і її вмурування. При співі згаданого хору і духовенства Владика відправив Службу Божу, підчас якої привітальне слово сказав парох о. І. Ващук, а Владика Ісидор у глибокозмістовному слові вказав на наші завдання супроти Бога, нашої Церкви і українського народу, прикладом чого є побудова цього чудового Божого храму. Подякою, за працю і старання о. пароха і добрих парафіян Владика закінчив своє архиерейське слово, заохотою до дальшої праці і плекання своєї культури, традицій і всього, що рідне — українське.

Після літургійної частини, у просторій залі церкви відбувся святковий бенкет з відповідною мистецькою частиною, з участю понад 400 осіб разом з представниками багатьох організацій, установ, товариств та урядових чинників. У мистецькій частині бенкету, яким дуже вміло проводив о. диякон М. Лучка, виступав чоловічий хор „Прометей" під керівництвом мгра В. Кардаша, який, як завжди чудово, виконав такі пісні: „Блажен муж", „Закувала та сива зозуля", „Ой по горі, по горі", і „Грай бандуро, грай" при фортепіяновому супроводі п-ні Н. Середи-Брехун.

Колишня солістка київської опери меццо-сопрано Ганна Колесник у супроводі фортепіяну З. Лаврушина заспівала: „Чашу спасения прийму", „Як давно" і „О, матінко мила". Виступи хору і солістки переплітано точками танцювального гуртка парафії під проводом С. Блонарович і Р. Николишина. Коротку і на високому мистецькому позімі програму, принято ентузіястичними оплесками присутніх.

У програму вечора увійшло також привітання віршем і живими квітами, Владики Ісидора у виконанні дітей „Рідної Школи", слово голови Будівельного комітету В. Приймака, благословення трапези, представлення головного стола, привіти представників міста — посадника Скарборо Г. Геріса, федерального, провінційного і міських урядів, як також представників церковних, суспільно-громадських і політичних організацій. Організації Українського Визвольного Фронту Видавництво „Гомін України" заступав і склав привіт автор допису. З численних письмових привітів зачитано привіти від Блаженнішого Патріярха Йосифа і Митрополита Максима. Владика Ісидор у своєму слові підкреслив великий вклад парафіян у побудову церкви, вручивши пропам'ятні грамоти добродіям і жертводавцям. Парох о. І. Ващук подякував усім, що своєю численною участю звеличали це парафіяльне свято та висловив подяку парафіянам за їхню повну співпрацю, закликаючи їх і дальше трудитися для добра парафії.

Знаючи о. І. Ващука як ревного, доброго, щирого та відданого українській справі священика, віримо, що і в дальшому він своєю невтомною працею, любов'ю до своїх парафіян, молоді і всього, що Боже і українське, буде успішно вести, поручену йому Богом працю у Христовому винограднику, на славу Бога і добро українського народу.

В. Дідюк

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Далі артисти Лариса Кукрицька і Володимир Лисняк читали поезії Михайла Драй-Хмари і уривки з його щоденників. Л. Кукрицька прочитала „Із записників М. Драй-Хмари" про П. Тичину, про відносини між „Гартом" і „Плугом", про ліквідацію ВАПЛІТЕ та ревізійну комісію на чолі з Озерським в Академії Наук, а В. Лисняк — сонети „Лебеді" і „Поділ", переклад з білоруського „Пагоня" — вірш М. Багдановіча, „І знов обвугленими сірниками" і уривки з поеми „Поворот".

Закриваючи програму Вечора, голова Наукового Товариства імени Шевченка в Америці д-р Ярослав Падох нагадав, що у вересні цього року минуло дев'яносто років з дня народження Михайла Драй-Хмари. Сьогоднішній Літературний вечір, — сказав Ярослав Падох, — яскраво показав яку втрату понесла українська культура через передчасну смерть видатного українського вченого і поета у концентраційному таборі на Колимі.

Голосна мова нашого танцю

На міжнародному фестивалю, який проходив в Чікаго, Ілл., на протязі двох днів, у величавому „Нейві Пір" у днях 3-го і 4-го листопада ц. р., та у якому брала участь аж 67 етнічних груп на 6-ти сценах, новостворений від року часу, Балетний ансамбль „Україна", під мистецьким керівництвом новоприбулого хореографа Евгена Літвінова, опікуном якого є осередок СУМ-А в Чікаго, появився в годині 12-ій на сцені „А", викликавши подив і зачудування, як прекрасними одягами, так і безконкуренційними сюжетними танцями. Заговорили наші гори „Верховиною"... Виграваючи на сопілці тужливу мелодію наших Карпат, молодий гуцул рванув до шаленого танку всю ту гуцульську братву, що розтаборилась безжурно на сцені. Затужила верховина, застукотів аркан, задріботіла підскочна коломийка...А потім — українське весілля на Полтавщині з тамошніми звичаями та його окремим чаром, побачила як і українська громада, так і не-українці. Залунало незабутнє „Ой, не ходи, Грицю"... із своїми хороводами, а відтак, бадьоре „Гей не дивуйтеся"... Вкінці довгим ланцюгом танцюристів, з помахом на прощання публіці, зникали одні за одними за сценою.

На окрему увагу заслуговує юнацький дорісг, що своїм „гопаком" зачудував усіх присутніх. Балетний ансамбль „України", це, мабуть унікат у ЗСА! Школа народного балету росте і розвивається. Намічено уже весняні виступи на квітень наступного року, в таких містах: Боффало, Рочестер, Клівленд і Детройт. Українська Фундація Волі в Америці робить пильні заходи, щоби дістати найбільші сцени, чин дасть змогу ансамблеві показати себе у своїй повній красі із 55-ти танцюристами, які вже готові до виступів.

Б. Г.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 8-го ГРУДНЯ 1979 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Річні загальні збори Т-ва ім. гет. І. Мазепи 183 Відд., о год. 4-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. На порядку: звіти членів Управи, К. Комісії і делегатів до укр. тов., дискусія над звітами та вибір нової Управи на 1980 рік. Збори відбудуться і будуть важними на 1 год. пізніше без огляду на скількість присутніх членів. Просимо чл. прибути. — Д. Кошильовський, гол., Б. Фльорчук, рек. секр., П. Залуга, фін. секр., Анна Лисика, кас.

НЕДІЛЯ, 9-го ГРУДНЯ 1979 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці, 36-ий Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст. Просяться всі чл. прибути та вирівняти належні вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.